

Læsø repræsenteret i stort forskningsprojekt

Kunstneren Ellen Martine Heuser, der havde ophold på Læsø AiR i efteråret, er blevet inviteret til at lave et kunstneriske jordværk på heder i Danmark. Ét af stederne er Enebærdalen i Læsø Klitplantage

Af Jacob Nymann Jensen

jaje@dnmh.dk

Forskningsprojektet 'Anthropogenic Heathlands' omhandler dannelsen af de store hedelandskaber i Nord-europa, og hvordan de har overlevet gennem tiden. Det er ledet af professor i arkæologi fra Aarhus Universitet Mette Løvschal, og skal efter planen løbe fra 2020 til 2025. Udover de rent videnskabelige bidrag til projektet har Mette Løvschal også inviteret en række kunstnere og filosoffer til at bidrage til projektet med et anderledes blik på heden. En af de inviterede er kunstneren Ellen Martine Heuser, hvis navn læsøboerne måske vil kunne genkende fra hendes ophold på Læsø i efteråret. Som bidrag til forskningsprojektet har Ellen Martine Heuser udtænkt et værk kaldet 'Mindesmærke der synliggør sin væren i Heden'.

Udgravning i Klitplantagen Læsø

Ellen Martine Heusers værk består af forskellige udgravninger på heder rundt i Danmark. Udgravningerne skal afsøge den kunstneriske og politiske relevans, som heden repræsenterer og stille spørgsmål ved menneskets produktive og destruktive forhold til naturen.

-Forskningsprojektet omhandler dannelsen af de store hedelandskaber i Nord-europa, som er et særlig type menneske- og kulturskabt landskab, hvis tusindårige overlevelse til dels skyldes, at store kulturelle fællesskaber har plejet dem gennem græsning, slåning og afbræn-

Kunstneren Ellen Martine er tilbage på Læsø for at lave et såkaldt jordværk til et stort forskningsprojekt om de store hedelandskaber i Nordeuropa. Her med det øverste afskårne lag af hendes værk i Enebærdalen.

Foto: Jacob Nymann Jensen

ding. Det giver heden en helt særlig kunstnerisk og politisk relevans, som jeg finder interessant, og som jeg med værket her gerne vil undersøge nærmere, siger Ellen Martine Heuser.

Med støtte fra Naturstyrelsen har hun de seneste dage været i gang med udgrave sit værk i Klitplantagen Læsø, på det sted der også kaldes Enebærdalen. Heden på Læsø adskiller sig fra for eksempel Jyllands hedelandskaber ved at være meget ung i geologisk forstand.

-Man skal ikke grave særlig langt ned, før der er sand. 50 cm nede i gruben er der fritlagt en muldhorisont, liggende over en stranddannelse fra den yngste bronzealder. Her ved kan det ses, at området, der i dag ligger midt på øen, er et tidligere næs. Den nederste muldhorisont bevidner, at stranddannelsen efter ca. 700 f.Kr. er hævet til stedets nuværende højde ca. 7 meter over havet. I mellem denne og nutidens muldhorisont ligger der flyvesand fra det seneste årtusind med landhævelse, sandflugter og klitdannelse, siger Ellen Martine Heuser.

Et kunstnerisk jordværk

'Mindesmærke der synliggør

sin væren i Heden'-værket fritlægger jordlagene og på den måde lader heden selv være materiale i skulpturen.

-På den måde bliver det en skulptur, der netop tager form i kraft af et menneskeligt indgreb, som bekendt også er forudsætningen for hedens opretholdelse. Samtidig er det også en form for skulptur, der er bæredygtigt, da udgravningen skal genetableres, siger Ellen Martine Heuser. Meddelelsen fra Naturstyrelsen lød nemlig på, at det 1x1 meter store værk skal genetableres igen efter tre måneder i samme rækkefølge, som jordlagene blev gravet ud.

Læsø på landkortet

Det med at begynde at grave i heder er ikke noget, man bare lige gør. Der skal tilladelser til, som kan være endda temmelig besværlige at få i hus. Udover Klitplantagen på Læsø, så har Ellen Martine Heuser i skrivende stund dog også fået tilladelse til at grave ved Hvolris Jernalderlandsby udenfor Viborg. Det betyder også, at Læsø kommer på landkortet, når Ellen Martine Heusers værk offentliggøres til november i en digital publikation.

-Værket dokumenteres via fotografier, der skal indgå i publikationen, og når præsentationen er ovre, så kommer det til at indgå i arkiverne på Aarhus Universitet og Moesgaard Museum, hvor heden på Læsø så vil være repræsenteret, siger hun.

Udgravningen i Enebærdalen vil være åben i de kommende uger, så interesserede har mulighed for at se værket og de forskellige sedimente-

-Man skal ikke grave særlig langt ned, før der er sand. 50 cm nede i gruben er der fritlagt en muldhorisont, liggende over en stranddannelse fra den yngste bronzealder. Her ved kan det ses, at området, der i dag ligger midt på øen, er et tidligere næs, siger Ellen Martine Heuser.

Foto: Jacob Nymann Jensen

Fritlæggelsen af jordlagene i heden i Enebærdalen udgør Ellen Martine Heusers nyeste værk, der dermed også lægger sig i slipstrømmen på det værk, hun lavede ved Haabet i efteråret.

Foto: Jacob Nymann Jensen

1x1 meter var det, der kunne give tilladelse til fra Naturstyrelsens side. Efter tre måneder skal stedet genetableres.

Foto: Jacob Nymann Jensen